

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Erasmus+ ja ilmasto

Saara Korhonen & Heidi Hirvonen
4.4.2019

Nuoret ja ilmasto

- Ilmastonmuutoksesta melko tai erittäin huolissaan olevien nuorten määrä nousi, vuonna 2008 39,5%, vuonna 2018 67,6% (nuorisobarometri, 15-29-vuotiaat)
- Nuorten aktiivisuus ilmastoasioissa: ilmastolakot ja ilmastokanteet eri maissa
- Iso osa nuorista toimii jo aktiivisesti omien elintapojensa ilmastovaikutusten ehkäisemiseksi. Esim. ruoka, liikkuminen ja kuluttaminen

Suomen lentomatkapäästöt

- Tilastokeskuksen mukaan reippaasti yli puolet kaikista Suomen yli 6,5 miljoonasta ulkomaanmatkasta tehdään lentokoneella
- Suomalaisten lennoista syntyvät päästöt ovat karkeasti 4 miljoonaa tonnia hiilidioksidia ja lentäminen vastaa n. 10 prosenttia Suomen päästöistä.
- Vuonna 2017 suomalaiset tekivät ulkomaille 5,4 miljoonaa lentomatkaa, joista 72 prosenttia oli vapaa-ajanmatkoja ja 28 prosenttia työmatkoja. Kotimaan lentomatkoihin suomalaiset tekivät yhteensä 750 000, joista 53 prosenttia oli töihin liittyviä ja 47 prosenttia vapaa-ajan matkoja.

Uusi ohjelmakausi ja ilmasto

- Erasmus+ -ohjelman kautta matkustetaan vuosittain satoja miljoonia kilometrejä ja ohjelma tuottaa tuhansia tonneja CO₂ -päästöjä.
- Paineet Erasmus-ohjelmalle vastata ilmastonmuutoksen luomaan haasteeseen.
- Nyt keskustelussa komission kanssa kansallisten Erasmus+ -toimistojen laatima ehdotus siitä, mitä voidaan tehdä ohjelmatasolla Erasmus-ohjelman CO₂ -päästöjen vähentämiseksi.

Kansallisten toimistojen ehdotus: Mitä voidaan tehdä ohjelmatasolla Erasmus-ohjelman hiilijalanjäljen pienentämiseksi?

1. Mitataan kasvihuonepäästöt

- Mobility Tooliin lisättävä kysymys matkustusmuodosta.

2. Kannustetaan pienempään hiilijalanjälkeen ohjelman toiminnoissa.

- Esim. Juna tai lautta lentokoneen sijaan - Hitaampi matkustaminen antaisi myös konkreettisemmän tunteen eurooppasta.
- Mahdollisuus tukeen useamman matkustuspäivän ajalle. Myös vähähiilisen matkustuksen korkeammat kustannukset tulisi huomioida rahoituksessa
- Osallistujille “Environmental-friendly Erasmus” sertifikaatti.
- Jaetaan Eco-responsible kit kaikille ohjelmaan osallistuville

- Ohjelmaoppaassa kannustetaan matalan hiilijalanjäljen matkustamiseen sekä muuhun ympäristöystävälliseen toimintaan.
- Opiskelijan peruskirjaan maininta?

3. Kompensoidaan ohjelman kasvihuonekaasupäästöt

- Kaksi vaihtoehtoa: kannustetaan edunsaajia tai osallistujia kompensoimaan päästöt tai kompensoidaan ohjelmatasolla.
- Arvio kuluista n. 1% koko budjetista

4. Kannustetaan matalaan hiilijalanjälkeen ohjelmahallinnossa

- Kannustetaan kansallisia toimistoja hyödyntämään vähähiilistä matkustusta sekä videokonferensseja

Esimerkkejä ilmastotoimista

- Ruotsissa Uppsalan yliopistossa on jaettu pilottiprojektissa stipendi (2000 kruunua) 50:lle vaihtoon lähtevälle opiskelijalle jotka ovat valinneet junan lentämisen sijaan
- Alankomaissa yliopistojen henkilökunta on tehnyt vetoimuksen yliopistoille ilmastotoimista ja lentämisen vähentämisestä. Joissain yliopistoissa henkilökunnan lentojen määrää seurataan sisäisellä järjestelmällä ja sen perusteella maksetaan hyvityksiä
- Ghentin yliopistossa henkilökunnalle on annettu lista 60 kaupungista johon pitää matkustaa työmatkoille muuten kuin lentäen (kun matka kestää alle 6h tai yhtä kauan junalla kuin lentäen), lentopäästöt myös hyvitetään

10/04/2019 Opetushallitus

<https://www.uu.se/nyheter-press/nyheter/artikel/?id=11670&typ=artikel>

<https://www.ugent.be/en/news-events/air-flights-reducing-sustainable-travel-ghent-university.htm>

<https://www.erasmusmagazine.nl/en/2019/03/04/how-universities-discourage-flying-or-try-to-at-least/>

Keskustelu

1. Miten opiskelijat suhtautuvat? Vaikuttavatko ilmastokysymykset halukkuuteen lähteä vaihtoon?
2. Miten vaihtoja voitaisiin muokata ilmastoystävällisemmäksi? Käytännön keinoja ja esimerkkejä? Onko korkeakoulussasi hyviä käytäntöjä?
3. Miten muokata Erasmus+ ohjelmaa ilmastoystävällisemmäksi uudella ohjelmakaudella?

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos!

